

N:o 28.

Ank. till Riksd. kansli den 19 mars 1900, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner angående ändringar i lagstiftningen rörande in-teckning.

Vid nästlidet års riksdag förelågo till behandling förslag, som af enskilde motionärer väckts om dels allmän revision af lagstiftningen rörande in-teckning i fast egendom, dels sådan förändring i lagstiftningen, att förnyelse af in-teckning för fordran icke längre måtte utgöra förutsättning för in-teckningens bibehållande vid gällande kraft. Lagutskottet, hvars yttrande inhemtades, afstyrkte förslaget om revision, men hemstälde om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående upphäfvande af in-teckningsförnyelse; och bifölls utskottets hemställan i förstberörda afseende af båda kamrarne, hvaremot i den senare delen kamrarne stannade i olika beslut. Sedan på grund häraf förslagen i ämnet för den gången förfallit, har vid innevarande riksdag frågan i samma omfattning åter bragts å bane. Fullständig revision har sålunda uti en inom Andra Kammaren afgifven och till lagutskottet hänvisad motion, n:o 135, förslagits af herr *P. O. Lundell*, hvilken, under erinran om den utgång frågan förra året erhöi och hänvisning till en af honom då afgifven motion i ämnet, i öfrigt anförde:

»Då enligt mitt förmenande åtskilliga bestämmelser i lagen angående in-teckning i fast egendom af den 16 juni 1875 äro att anse som öfver-

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 7 Saml. 20 Häft. (N:o 28).

gångsstadganden, beroende af att erfarenhetsrön i vissa afseenden behöfde vinnas, såsom om tillförlitligheten af de påbjudna inteckningsböckerna m. m., så anser jag, att då nu en så lång tid som 25 år förflutit sedan den kongl. förordningen om inteckning utfärdades, det ingalunda är för tidigt att underkasta författningen i fråga en någorlunda genomgripande granskning och i densamma införa sådana nya stadganden, hvartill granskningen och den under tiden från 1875 vunna erfarenheten kunna föranleda. Visserligen anser jag, att frågan om ett fullständigt upphäfvande af bestämmelserna om inteckningsförnyelserna dervid är det viktigaste att taga i öfvervägande, men jag kan ingalunda finna annat, än att det äfven bör vara af vikt att samtidigt dermed taga i ompröfning andra bristfälligheter, som kunna förefinnas i lagstiftningen i fråga, synnerligen som redan frågan om en så viktig förändring som förnyelsernas upphörande nog tarfvar genomgående ändringar i lagens stadganden, såsom om inteckningsböckernas vitsord, om registers förande öfver egare till inteckningar, om hvilka åtgärder i inteckningsärenden, som skulle kunna öfverlåtas till domhafvanden på landet och till enskilde rättsledamöter i städerna, samt hvilka som nödvändigt måste ske inför vederbörlig rätt.

Yrkandena om förenklingar och förbättringar i vårt inteckningsväsende synas ock från många håll omfattas med synnerligt intresse: derom vittna förhandlingarna hos hypoteksföreningar, fastighetsegareföreningar m. fl. Och det torde icke heller förnekas, att en för kreditväsendet så viktig sak som lagstiftningen om inteckning i fast egendom har stor betydelse i våra ekonomiska förhållanden. För både låntagare och långifvare är, då inteckning användes såsom pant, icke blott kostnaden för inteckningsförnyelsen, utan ock möjligheten att inteckningsrätten genom glömska eller annat kan förfalla till stort men. Jag kan dervid påpeka en händelse, då en i Smålands m. fl. provinsers hypoteksförening belånad inteckning å 70,000 kronor förlorade inteckningsrätten på det sätt, att den intecknade egendomen blifvit öfverflyttad till annan domsaga, hvarom vederbörande tjänsteman saknade kännedom, och då han fick kännedom om att förnyelse vid den domstol, som beviljat inteckningen, icke kunde ske, var det för sent att vid vederbörlig rätt förnya inteckningen. Mången inteckningshafvare har ock förlorat sin rätt derigenom att den intecknade egendomen blifvit exekutivt försåld utan hans kännedom, och den inteckning han innehar till följd deraf dödad utan hans vetskap — detta i följd af att ingen skyldighet nu finnes att underrätta innehafvaren om en dylik försäljning annat än genom annons i tidningar, som denne aldrig läser. Dessa

olägenheter kunna undvikas, om för inteckningsinnehafvaren bereddades tillfälle att hos ortens domhafvande i inteckningsboken få sitt namn inskrifvet, och någon giltig exekutiv försäljning af fastigheten icke finge ske, utan att den inskrifne egaren till inteckningen derom underrättades, och han sålunda på ett bättre sätt än nu sattes i tillfälle att bibehålla sin rätt. Jag vill särskildt påpeka, hvilka fördelar detta skulle bereda de många fonder och sparbanker, som mot inteckning utlåna sina medel, och hvilkas tjänstemän ständigt måste vara uppmärksamma på alla annonser om exekutiv försäljning af fastigheter, hvori de hafva inteckning under sin vård, samt oroliga öfver att de möjligen förbisett någon sådan annons. Dessa svårigheter blifva naturligtvis ännu större för utlänningar, om de lemna lån å fastighet i vårt land.

Skulle nu särdeles stora svårigheter kunna framdragas mot möjligheten att alldeles upphäfva stadgandet om inteckningsförnyelse, så anser jag, att väsentliga fördelar dock kunna beredas genom att utsträcka tiden emellan förnyelserna till 20, 30 eller 50 år, hvilken sistnämnda siffra ju redan är gällande i fråga om inteckning af nyttjanderätt i fast egendom.»

Med stöd af det anförda hemställer herr Lundell, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета förslag till ny lagstiftning rörande inteckning i fast egendom och dervid taga under ompröfning såväl ofvan anmärkta brister i nu gällande lagstiftning som ock öfriga delar af samma lagar, deri erfarenheten visat ändring vara behöflig, samt för Riksdagen snarast möjligt framlägga sålunda utarbetadt förslag.

Två andra motionärer hafva berört allenast frågan om upphörande af inteckningsförnyelse och hemställt om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida gällande bestämmelse om sådan förnyelse måtte kunna upphäfvas, samt, derest sådant finnes kunna ske, vidtaga åtgärder för lagändring i detta syfte.

Herr A. G. G. Törner, som inom Första Kammaren väckt en derifrån till lagutskottet öfverlemnad motion, n:o 27, af sådant innehåll, har i densamma anført följande:

»Sedan flere år tillbaka hafva klagomål försports öfver lagens föreskrift rörande inteckningsförnyelse. Att dessa klagomål under sist förflutna åren i väsentlig mån ökats, torde nog för en hvar bland

kammarens ledamöter vara ett känt förhållande. Inom Riksdagen hafva också tid efter annan motioner väckts om upphäfvande af stadgandet om intecknings förnyelse.

Att olägenheterna af detta stadgande äro många, kan väl ej heller med fog förnekas.

Redan den utgift, som blir en följd af intecknings förnyelse för enskilda fastighetsegare, är mången gång afsevärd. Af större betydelse är den dock för flera penninginrättningar, särskildt våra hypoteksföreningar. Sålunda belöpa sig omkostnaderna inom Smålands m. fl. provinsers hypoteksförening för inteckningsförnyelser årligen i medeltal till 25,000 kronor, hvartill derjemte komma betydande omkostnader för upprättande af förnyelselängder öfver inteckningar till 30,000 låneakter. Då flere af dessa akter äro försedda med många inteckningar, kan man lätt föreställa sig vidden af detta arbete, hvilket hädanefter, så länge nuvarande lagstadgande eger bestånd, nödvändiggör behovet af ett väsentligt ökad förvaltningsbidrag af delegarne.

Tager man vidare i betraktande, att vid uppgörandet af dessa längder någon eller några bland så många inteckningar möjligen kunna förbises, framstår en annan och mera betydande olägenhet, den stora ekonomiska risken för vederbörande tjänsteman eller, vid oförmåga för honom att undanrödja densamma, för hypoteksföreningen, d. v. s. låntagarne.

En dylik af flera skäl lätt förlätlig underlåtenhet kan för den enskilde långgifvaren blifva lika med ekonomisk ruin.

En annan och ofta framhållen samt mycket beaktansvärd olägenhet är svårigheten under nuvarande förhållanden att i utlandet belåna inteckningar och på så sätt åt vårt land anskaffa penningar, genom hvilka jordbruket och industrien skulle kunna mot en lägre ränta än inom landet erhålla ett välbehöfligt och gagnande rörelsekapital.»

Herr *M. Dahn*, hvilken jemväl för nästlidet års Riksdag framlade motion i ämnet, har till stöd för af honom nu i Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänskjuten motion, n:o 25, i berörda syfte åberopat följande af honom förra året afgifna framställning:

»Tid efter annan har så väl inom som utom Riksdagen gjorts framställning om upphäfvande af stadgandet angående inteckningsförnyelse — det har äfven skett beträffande inteckning af nyttjanderätt, undantag m. m. — och hufvudmotivet till sådan framställning har helt visst varit att genom denna lagändring möjliggöra konkurrensen för utländskt kapital och såmedelst till fromma för så väl vårt jordbruk

som industri åstadkomma lägre ränta eller billiga pengar. Att äfven andra viktiga skäl till inteckningsförnyelses borttagande ur vår lag förefinnas, kan väl ej bestridas (t. ex. den himmelsskriande orätt, som ligger deri, att med nuvarande lagbestämmelser en förmyndare kan ruinera sin myndling, om förnyande af inteckning blir försummad och förmyndaren är insolvent).

Emellertid har motståndet mot ofvannämnda reform eller lagändring städse kommit från herrar jurister, dock ej från alla, som deltagit i ärendets behandling, och ej heller med framhållande af samma skäl för afslag på den gjorda framställningen. Vare det långt ifrån mig att tro frågan om borttagande af inteckningsförnyelse vara en sportelfråga, som ju uttalats i Första Kammaren, dertill har jag för hög tanke om våra domares hederskänsla och opartiskhet vid bedömande af en dylik sak. Och om i anledning af sådan lagändring minskning i berättigade inkomster för någon komme att ega rum, kan jag ej föreställa mig annat, än att ersättning skulle erhållas af allmänna medel.

Jag har deremot den uppfattningen, att de, som ega speciel lagkännedom eller tro sig ega det, hysa betänkligheter för vidtagande af en så genomgripande lagändring, ty äfven de jurister, som finna saken rättvis och ekonomiskt gagnelig, hafva alltid framhållit, att för reformens genomförande fastighetsboken måste ega vitsord och ett nöjaktigt mortifikationsförfarande åstadkommas.

Nu äro fastighetsböcker upplagda, och ett betryggande mortifikationsförfarande torde väl ej vara svårare att åstadkomma hos oss än i våra praktiska grannländer Danmark och Tyskland. Mortifikationsförfarandet enligt vexellagen synes ej hafva medfört någon olägenhet.

Man kan ju tänka sig den obligatoriska skyldigheten att förnya inteckning hvart 10:de år, för att den skall förblifva vid gällande kraft, upphäfd, men att det stode hvar och en fritt att låta förnya sin inteckning.

Om en innehafvare af inteckning finge rätt att låta i fastighetsboken derom göra anteckning och den sålunda antecknade inteckningsinnehafvaren ovilkorligen skulle höras angående inteckningen, innan den finge dödas, så vore ju trygghet mot bedrägeri i så fall vunnen. Det är ju klart, att det blefve väsentligen de större inteckningarne, som hamnade i utlandet, men derigenom blefve inhemskt kapital lättare och följaktligen billigare att erhålla för mindre jordbruk och industri.

Hvad frågan om utfärdande af gravationsbevis angår, sedan omnämnda lagändring blifvit genomförd, så synes 1888 års lagutskott i sitt utlåtande hafva nöjaktigt besvarat den. Det kan måhända synas

omotiveradt att komma fram med denna sak nu, då Riksdagen för endast några få år sedan afslog ett väckt förslag angående densamma, men hufvudmotivet till min framställning förefans ej då i så hög grad som nu, enär rëntan då redan gått ner, under det den på senare tiden höjts i oroväckande grad.»

Härutöfver hade herr Dahn velat fästa uppmärksamheten derå, att en fastighet kan efter förutgången utmätning för en icke in-tecknad fordran till huru ringa belopp som helst varda försåld utan att in-teckningshafvare, hvars rätt kan vara af försäljningen beroende, derom eger kännedom, då sådana auktioner icke bekantgöras på annat sätt än genom den legala annonseringen.

I syftet af herr Dahns motion hafva åtta Andra Kammarens ledamöter instämt.

Beträffande till en början förslaget att gällande lagstiftning rörande in-teckning i fast egendom skulle underkastas allmän revision, hyser utskottet i detta afseende samma uppfattning som nästlidet års lag-utskott. Så vidt för utskottet är bekant, har denna lagstiftning icke befunnits lida af felaktigheter, som påkalla en så genomgripande åtgärd, utan torde tvärtom in-teckningslagen i det hela anses verka fullt tillfredsställande.

Rörande särskilda bestämmelser i samma lag hafva deremot visserligen olika meningar förekommit, men de förslag, som i anledning häraf framlagts, torde, derest de skulle anses ega fog för sig, endast böra föranleda till detaljändringar i lagen.

Af dylika förslag till in-teckningslagens omarbetande i vissa stycken lärer utskottet för det närvarande hafva att yttra sig *dels* öfver förslaget om upphörande af in-teckningsförnyelse, hvilket förslag genom samtliga förevarande motioner å nyo framlagts till Riksdagens pröfning, *dels* ock rörande herr Lundells i hans ofvannämnda motion vid nästlidne riksdag afgifna och medelst hänvisning till denna motion nu återupp-tagna framställningar om förenkling i expeditionen vid domstolarne, så att t. ex. anteckning å in-teckningshandling om förnyelse, postponering o. s. v. finge ske genast inför sittande rätt, samt om afhjelpande af de brister i in-teckningslagen, som bestode i frånvaron af bestämmelser, huru trasig eller fullskrifven in-teckningshandling skall kunna med annan ersättas, och att in-teckningshafvare må ega rätt att få bevis om in-teckningshandlings öfverlemnande till domstol.

I fråga om sistnämnda af herr Lundell sålunda framställda an-

märkningar mot gällande lagstiftning i ämnet yttrade förra årets lagutskott följande, hvari lagutskottet finner sig föranlåtet att instämma:

»Vidkommande sålunda först saknaden af stadgande, huru man skall förfara, då en in-teckningshandling kommit i bristfälligt skick eller ej eger utrymme för anteckningar om förnyelser och dylikt, föreställer sig utskottet, att särskildt lagstadgande i sådant afseende ej är erforderligt, då derförutan hädanefter såsom hittills i förekommande fall lämpliga åtgärder torde stå att finna till afhjelpande af berörda olägenheter.

Af gällande förordning angående expeditionslösen kan inhemtas, att allmänheten har rätt att mot lösen erhålla bevis rörande de handlingar, som till myndigheter ingifvas; och ega in-teckningshafvare således redan enligt nuvarande bestämmelser befogenhet att, derest de så anse behöfligt, begära qvitto å till domstolarne öfverlemnade in-teckningshandlingar.

Att, såsom motionären ifrågasatt, låta domstolarne omedelbart i sittande rätt å in-teckningshandlingarne meddela påskrift rörande de rättsliga åtgärder, som vidtagas med desamma, lär åtminstone vid de domstolar, der in-teckningar till större antal förekomma, möta oöfverstigliga praktiska svårigheter.»

Vid undersökning af den gamla omtvistade frågan om upphörande af in-teckningsförnyelse har utskottet trott sig finna hufvudsakligen följande skäl anförda för den åsigten, att sådan lagändring är behöflig och önskvärd. Förutom det att förnyelseskyldigheten vore stridande mot naturen af den genom in-teckning i fastighet uppkommande saktätten, föranledde denna skyldighet ej ringa besvär och omkostnader samt medförde tillika en ständigt återkommande risk för in-teckningshafvaren att på grund af underlåten förnyelse gå förlustig den real-säkerhet, som genom in-teckningen vunnits; och vore dessa förhållanden förtjenta af uppmärksamhet särskildt i det afseendet, att de med förnyelseskyldigheten sålunda förbundna olägenheter i allmänhet afhölle utländska kapitalister från att belåna in-teckningar här i landet samt alltså utestängde våra fastighetsegare och industriidkare från möjligheten att draga nytta af det billigare utländska kapitalet. Från motsatt sida åter har erinrats om fördelarne deraf, att den in-tecknade rättens fortvaro vore i viss mån begränsad. Om hvarje in-teckning skulle kvarstå såsom gällande tills densamma med företeende af skuldebrevet dödades, skulle mången gång och särskildt i de fall, då in-tecknade skuldebref förstörts eller eljest förkommit, egendom komma att anses allt framgent besvärad af in-teckningar för inlösta skuldebref, och dess-

utom skulle utfärdande af gravationsbevis blifva förenadt med väsentligt ökade svårigheter, då undersökningen af inteckningsprotokollen icke längre kunde, hvad fordringsinteckningar vidkomme, inskränkas till de tio sista åren.

Nästlidet års lagutskott, som under åberopande af de för upphörande af inteckningsförnyelse ofvan angifna skäl förordade lagändring i sådant syfte, stödde denna sin uppfattning i ämnet jemväl derpå, att de af sådan förändring befarade olägenheter syntes utskottet kunna förekommas genom införande af rätt för fastighetsegare att få den till säkerhet för ett sedermera inlöst och förkommet skuldebref meddelade inteckningen dödad utan skuldebrevets företeende samt genom föreskrift derom, att gravationsbevis skulle grundas på inteckningsböckerna. I samband med stadganden härom och för att hindra eventuella missbruk till inteckningshafvarens skada af sådan dödningsrätt, ifrågasatte utskottet bestämmelse, att inteckningshafvare skulle vara berättigad att låta i inteckningsboken anteckna sig såsom innehafvare af intecknad skuldebref, samt att fastighetsegare, som utan att kunna förete inteckningshandlingen i hufvudskrift önskade få inteckning dödad, skulle åligga att icke allenast om ansökningen särskildt underrätta den, som enligt inteckningsboken senast varit innehafvare af handlingen, derest någon sådan anteckning der förekomme, utan ock genom kungörelse i allmänna tidningarne lemna annan, som af handlingen kunde vara innehafvare, tillfälle att yttra sig i ämnet. Vidkommande förslaget att grunda gravationsbevis på inteckningsböckerna yttrade utskottet i hufvudsak, att, då inteckningsböcker numera vore införda allestädes i vårt land och rik erfarenhet vunnits om bästa sättet att ordna desamma, öfverstigliga hinder icke syntes möta mot att tillerkänna dessa böcker vitsord, så mycket mindre som å de flesta ställen domaren redan torde utfärda gravationsbevis med ledning af inteckningsboken.

I hvad nästlidne Riksdags lagutskott sålunda uttalat instämmer utskottet så till vida, som jemväl utskottet anser, att en lagändring i syfte att upphäffa stadgandet om inteckningsförnyelse kan teoretiskt försvaras och är praktiskt genomförbar samt otvifvelaktigt vore egnad att undanrödja vissa med inteckningsväsendet för närvarande förbundna olägenheter. Men jemte det utskottet föreställer sig, att de af sådan lagändring följande fördelar i allmänhet blifvit i viss mån öfverskattade, hyser utskottet den öfvertygelsen, att minst lika svåra olägenheter skulle förmedlas af de bestämmelser, hvilka i utskottets tanke vore behöfliga, derest berörda stadgande skulle kunna undvaras.

Utän att vilja helt och hållet förneka möjligheten att jemväl i vårt land åstadkomma ett mortifikationsförfarande, som med nödig

effektivitet förenade skälig hänsyn till inteckningshafvarens intressen, anser sig utskottet böra påpeka den särskilda svårighet i sådant afseende, som föranledes deraf, att hos oss, i motsats till hvad utomlands lär ega rum, intecknade skuldebref i allmänhet äro af löpande beskaffenhet och ofta vexla innehafvare. På grund häraf kan nemligen den myndighet, hos hvilken i förekommande fall intecknings dödande skulle begäras, endast undantagsvis ega kännedom om inteckningshafvaren och sålunda vara i stånd att genom direkt kallelse bereda denne tillfälle att yttra sig öfver ansökningen. Visserligen skulle, på sätt ifrågasatt blifvit, denna olägenhet kunna undanrödjas derigenom, att inteckningshafvare finge rätt att låta hos inteckningsmyndigheten anteckna sig såsom innehafvare af intecknad skuldebref samt, derest någon sådan anteckning förekomme, den senast antecknade innehafvaren blefve om ansökningen särskildt underrättad. Men med hänsyn till det ofvan omförmälda förhållandet, att inteckningar i regel jemförelsevis ofta gå ur hand i hand, håller utskottet före, att, om hvarje ny inteckningshafvare skulle nödgas anmäla sig till anteckning, detta skulle leda till fullt ut lika mycket besvär för inteckningshafvarne, som stadgandet om intecknings förnyelse hvart tionde år. Ej heller i fråga om kostnaderna för inteckningsrättens bevarande torde af sådan lagändring någon vinst vara att förvänta, vare sig nu dylik anmälan skulle ske till rätten samt bevis härom och om anteckningens verkställande meddelas genom protokollsutdrag och utdrag af inteckningsboken eller någon enklare form i sådant afseende föreskrefves.

Utskottet kan icke dela den uppfattningen, att inteckningsböckerna, på det sätt vårt fastighetsboks-system för närvarande är ordnad, skulle kunna tilläggas vitsord vid utfärdande af gravationsbevis, och hyser utskottet härutinnan betänkligheter särskildt med hänsyn till den bristande permanens i fastighetsböckernas förande, som, åtminstone på landsbygden, måste föranledas deraf, att detsamma är förbundet med domareembetet. Det torde nemligen icke kunna förutsättas, att de vikarier, som för någon kortare tid förvalta domareembetet inom en domsaga, städse skola erbjuda tillräckliga garantier för att de magtpåliggande anteckningarna i inteckningsböckerna verkställas med erforderlig tydlighet, fullständighet och tillförlitlighet, och denna omständighet, hvars betydelse under nuvarande förhållanden förringas deraf, att inteckningsbokens uppgifter icke ega vitsord utan jemförelse med inteckningsprotokollens, skulle utan sådan kontroll säkerligen mången gång föranleda till origtiga gravationsbevis, till så mycket större fara för allmänheten, som det just i sådana fall ofta torde möta svårigheter

för den, som lede skada af bevisets origtighet, att utbekomma skadeersättning af den för felet ansvarige. Gravationsbevisens stora betydelse för det ekonomiska lifvet manar i utskottets tanke till synnerlig varsamhet i fråga om grunderna för desammas utfärdande, och utskottet håller för sin del före, att inteckningsböckerna näppeligen kunna antagas blifva af den fullt tillförlitliga karakter, att vitsord i sådant afseende bör dem tillerkännas, med mindre förandet af dylika böcker och dermed handhafvandet af inteckningsväsendet i dess helhet anförtroddes åt särskilda dertill inrättade myndigheter. Rörande lämpligheten af en sådan åtgärd — hvarmed väl skulle följa, att äfven vårdnaden om lagfartsväsendet afskildes från domaregöromålen och öfverlemnades åt de nyinrättade myndigheterna — lära emellertid olika meningar kunna hysas. Otvifvelaktigt torde vara, att densamma skulle medföra afsevärda kostnader för statsverket, och synes den redan af denna anledning icke böra ifrågakomma med mindre motsvarande fördelar vore att förvänta deraf, att ett ibland hindren för upphäfvande af stadgandet om inteckningsförnyelse sålunda blefve undanröjdt.

Så är i utskottets tanke icke förhållandet. Såsom utskottet förut uttalat, hyser utskottet den åsigten, att vinsten af förnyelseskyldighetens upphörande icke skulle motsvara de förhoppningar, hvarmed dylik lagändring emotses af dem, som yrka på densamma. Förutom hvad i sådant afseende ofvan blifvit anfördt, vill utskottet nu ytterligare framhålla sina tvifvel, huruvida det åsyftade ändamålet att bereda jordbruket och industrien ökad tillgång till utländskt kapital skulle genom ifrågavarande lagändring i väsentligare utsträckning vinnas. Så vidt utskottet har sig bekant, lär förhållandet vara, att utländska kapitalister, i den mån de för öfrigt äro benägna att placera penningar uti inteckningar här i landet, afhållas derifrån mindre af stadgandet om inteckningsförnyelse än af den osäkerhet beträffande inteckningsrättens bestånd, som föranledes af den inverkan, exekutiv försäljning af intecknad egendom i sådant afseende utöfvar.

För den händelse att i herr Lundells motion kan anses innefattadt ett förslag derom att, derest stadgandet om inteckningsförnyelse icke skulle kunna alldeles upphävas, tiden emellan de särskilda förnyelserna måtte utsträckas till tjugu, trettio eller femtio år, vill utskottet uttala sina betänkligheter mot en sådan lagändring. Den nuvarande bestämmelsen, enligt hvilken förnyelse af inteckning för fordran skall ske inom tio år — samma tid inom hvilken fordringspreskription i regel skall afbrytas — eger i utskottets tanke företräde såväl derutinnan, att de med föreskriften om inteckningsförnyelse förbundna fördelar ge-

nom densamma bättre ernås, som ock i det afseendet, att utsträckning af tiden skulle medföra ökad sannolikhet för förnyelsers underlåtande på grund af glömska. Utskottet hemställer alltså:

1:o att herrar Törners och Dahns föreliggande motioner ej må af Riksdagen bifallas; samt

2:o att herr Lundells motion ej heller må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 mars 1900.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herrar *N. Nilsson*, *Sjöberg* och *M. Andersson*, hvilka ansett, att utskottet bort till herr Dahns motion tillstyrka bifall.

Herrar *Husberg*, *Björclin* och *Jönsson* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.
